
Inventariserend onderzoek standpunten AZC in Gorinchem

Onderzoek naar verwachtingen, zorgen en voorwaarden van inwoners in relatie tot de opvang van asielzoekers in het voormalige belastingkantoor in Gorinchem.

Colofon

Uitgave

I&O Research

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

020 308 48 00

www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2020/201

Datum

November 2020

Opdrachtgever

Gemeente Gorinchem

Auteurs:

Wietse van Engeland

Davinia Wilson

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Inleiding	3
2. Ervaringen	8
3. Draagvlak	11
4. Verwachtingen	17
5. Toekomst	20
6. Samenvatting resultaten open link	24

Hoofdstuk 1

Inleiding

- Aanleiding, doel en onderzoeksvragen
- Verantwoording

Aanleiding, doel en onderzoeksvragen

Aanleiding

Het voormalige Belastingkantoor in de Gildenwijk in Gorinchem was van 2015 tot en met 2017 in gebruik als tijdelijke opvanglocatie van vluchtelingen. Sinds die tijd staat het gebouw leeg. Eind april 2020 heeft het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) op eigen risico het voormalige Belastingkantoor gekocht, met de bedoeling om er weer vluchtelingen op te vangen. De gemeenteraad van Gorinchem moet besluiten of zij het COA toestemming geeft voor het hervestigen van een azc in het voormalige Belastingkantoor.

Doel

Het doel van het onderzoek is *het bieden van inzicht in hoe de omwonenden van het voormalige Belastingkantoor staan tegenover de hervestiging van een azc op deze locatie*. Hierbij moet er aandacht zijn voor zowel principiële als meer praktische aspecten, en vooral gericht op het inventariseren van ervaringen, verwachtingen en (rand)voorwaarden.

Onderzoeksvragen

Binnen deze context zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Wat is de algemene houding van omwonenden ten opzichte van de opvang van asielzoekers in ons land en meer specifiek in het voormalige Belastingkantoor?
- Wat zijn de ervaringen van omwonenden met het vorige azc en haar bewoners? Wat zijn de positieve ervaringen? Wat zijn de negatieve ervaringen?
- Welke verwachtingen en zorgen hebben omwonenden rond het heropenen van het azc?
- Wat vinden omwonenden van de locatie (voormalige Belastingkantoor)?
- Wat vindt men van de door het COA beoogde omvang en tijdsduur van het azc?
- Welke randvoorwaarden en (beheers)maatregelen dienen volgens omwonenden ingevuld te worden voor een goede inpassing van een azc?

Verantwoording

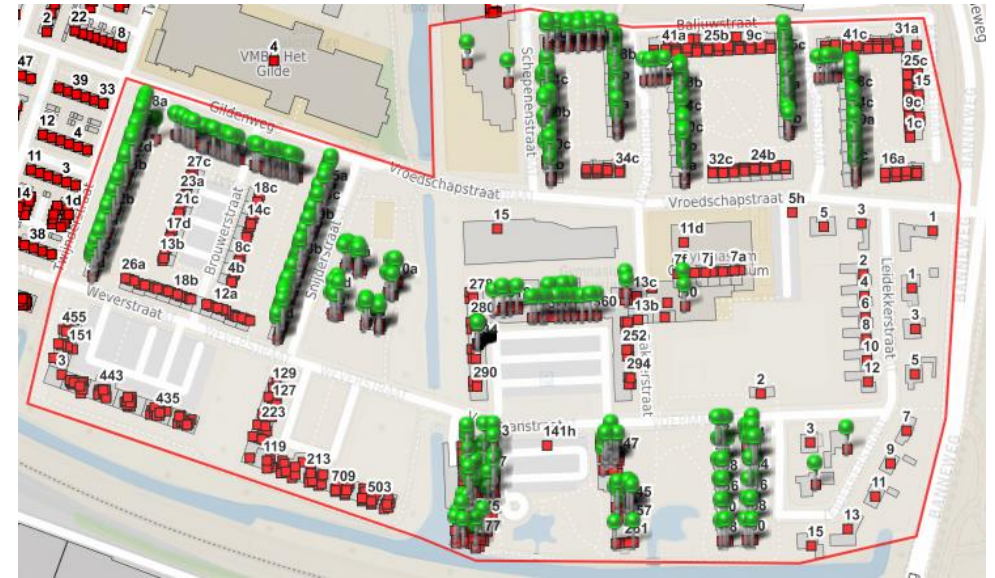
Uitgangspunten

Het onderzoek is bedoeld om de gemeente inzicht te geven in de houding van omwonenden tegenover de komst van een azc in het voormalige Belastingkantoor. Dit onderzoek geeft geen antwoord op de vraag of omwonenden vinden of er een azc moet komen op deze locatie; het heeft niet de functie van een referendum maar is bedoeld om een beeld te krijgen van de zorgen en verwachtingen die er leven rondom de eventuele komst van een azc.

Het onderzoeksgebied beslaat de directe omgeving van het voormalige Belastingkantoor (zie kaartje).

De gemeente Gorinchem hecht er aan dat alle inwoners in het onderzoeksgebied (van 18 jaar en ouder) de gelegenheid hebben om hun mening te geven. Om te voorkomen dat een deel van de inwoners zich niet gehoord zou voelen zijn alle inwoners in het gebied integraal aangeschreven.

Kaart 1: Het onderzoeksgebied met alle woonadressen (groen) rondom Vroedschapstraat 15 te Gorinchem.

Verantwoording

Dataverzameling

Door de gemeente Gorinchem is vanuit de Basisregistratie Personen (BRP) een lijst aangeleverd van alle bewoners van 18 jaar en ouder van het aangemerkte onderzoeksgebied. In totaal gaat het om 1.647 personen. Deze zijn per brief benaderd met unieke inloggegevens voor een online vragenlijst. Op deze wijze was gegarandeerd dat iedereen niet meer dan één keer de vragenlijst invult en dat uitsluitend bewoners van het onderzoeksgebied kunnen deelnemen.

De vragenlijst kon worden ingevuld tussen 6 en 25 oktober 2020.

Het toezenden van de uitnodigingsbrieven voor het onderzoek werd ondersteund door middel van berichten en oproepen in de lokale media vanuit de gemeente Gorinchem.

Gegevensbescherming

Om te voldoen aan de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) hebben de gemeente Gorinchem en I&O Research een verwerkersovereenkomst afgesloten waarin afspraken zijn gemaakt over het verwerken van persoonsgegevens die I&O Research van gemeente Gorinchem heeft ontvangen.

Tabel 12: Respons per buurt

Respons

In totaal hebben 304 inwoners uit het onderzoeksgebied de vragenlijst volledig ingevuld. Dat is een respons van 18 procent.

Tabel 1: Respons naar geslacht

Geslacht	Respons (abs.)	Aandeel (%)
Man	141	46%
Vrouw	158	52%
Anders / Geen antwoord	5	2%
TOTAAL	304	100%

Tabel 2: Respons per leeftijdsgroep

Leeftijdsgroep	Respons (abs.)	Aandeel (%)
18-34 jaar	39	13%
35-49 jaar	38	13%
50-64 jaar	53	17%
65 jaar en ouder	171	56%
Geen antwoord	3	1%
TOTAAL	304	100%

Verantwoording

Respons

Alle inwoners in het onderzoeksgebied van 18 jaar en ouder hadden de kans om deel te nemen aan het onderzoek en hun mening te geven over de mogelijke realisatie van het AZC aan de Vroedschapstraat in Gorinchem: indien er meerdere volwassenen op één adres wonen ontving elk van hen een eigen uitnodigingsbrief.

Het responspercentage van 18 procent is conform verwachting voor een enquête welke volgens deze opzet is uitgevoerd. Uiteindelijk heeft dus circa een op de vijf inwoners gebruik gemaakt van de gelegenheid om hun mening te geven over hun ervaringen.

Omdat geen non-respons onderzoek is gedaan, is er geen informatie beschikbaar over de mening van de grote groep van 82 procent van de huishoudens die *niet* heeft gerespondeerd.

De resultaten van het onderzoek hebben betrekking op alle personen die via de vragenlijst hun mening over dit onderwerp hebben gegeven (respondenten). In het vervolg van dit rapport (beschrijving van de resultaten) wordt derhalve dan ook gesproken over respondenten en niet huishoudens of inwoners.

Analyse open vragen

Om een beeld te krijgen wat er leeft onder de inwoners zijn er naast gesloten vragen ook open vragen gesteld waar respondenten hun eigen ervaringen en meningen konden delen. In dit rapport is van de betreffende vragen een samenvatting van de antwoorden opgenomen welke zijn te herkennen aan de tekstkaders. De samenvattingen hebben een kwalitatieve insteek en geven de meest genoemde antwoorden weer.

Andere inwoners van Gorinchem

Behalve omwonenden hadden ook andere inwoners van de gemeente de kans om hun mening te geven. Via een open link en via het Digipanel Gorinchem konden andere inwoners een verkorte versie van de vragenlijst invullen. Hoewel de uitkomsten van deze open link niet representatief zijn, konden op deze manier ook de niet direct omwonenden hun zorgen en verwachtingen over de eventuele komst van een azc in de gemeente kenbaar maken. Een samenvatting van de resultaten van deze open link en het Digipanel wordt in het laatste hoofdstuk van deze rapportage beschreven.

Hoofdstuk 2

Ervaringen

- Persoonlijke ervaringen en contact met het azc en haar bewoners

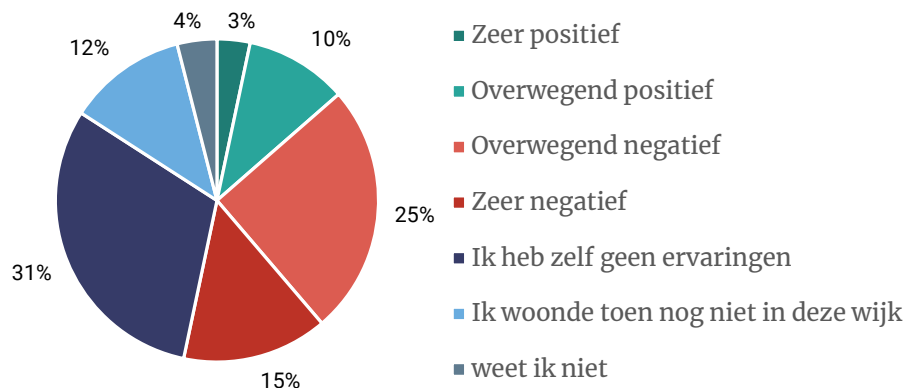
Persoonlijke ervaringen

De gemeente Gorinchem in het verleden ook asielzoekers opgevangen. Zo was er tussen 2015 en 2017 een asielzoekerscentrum gevestigd in het voormalige Belastingkantoor aan de Vroedschapstraat in Gorinchem.

Terugkijkend op die periode waren geeft 13 procent van de respondenten aan destijds (overwegend) positieve ervaringen te hebben en 40 procent had (overwegend) negatieve ervaringen.

Dertig procent van de respondenten heeft destijds niets gemerkt en twaalf procent woonde toen nog niet in deze wijk.

Figuur 1: Als u terugkijkt op de eerdere periode dat er een asielzoekerscentrum was in de gemeente Gorinchem (in het voormalige Belastingkantoor), hoe zou u uw eigen ervaringen dan omschrijven? (n=302)

Positieve ervaringen

Respondenten met (overwegend) positieve ervaringen geven aan dat zij geen of weinig overlast hebben ondervonden van het azc. Zij noemen dat de meeste bewoners vriendelijk waren. Een aantal geeft aan positieve ervaringen te hebben met de bewoners via vrijwilligerswerk.

“Personen die ik tegenkwam waren sociaal en beleefd. Verder totaal geen hinder van gehad.”

Negatieve ervaringen

Respondenten met negatieve ervaringen noemen met name geluidsoverlast (vooral 's avonds en 's nachts) door bewoners van het azc. Ook was er sprake van een onveilig gevoel of intimidatie door rondhangende mensen en drukte op straat. Een aantal respondenten geeft aan dat het azc te dicht bij hun flat stond waardoor ze privacy kwijtraakten.

“Zeer veel geluidsoverlast. Mensen gaan 's avonds laat en 's nachts naar buiten en praten, gaan feesten op hun kamer (met het raam open). Wanneer jij dan in je bed ligt (en de andere dag moet werken) doe je geen oog dicht. Het is net alsof ze naast je bed staan... Het gebouw staat pal naast de flat en het geluid wordt dus nog eens versterkt.”

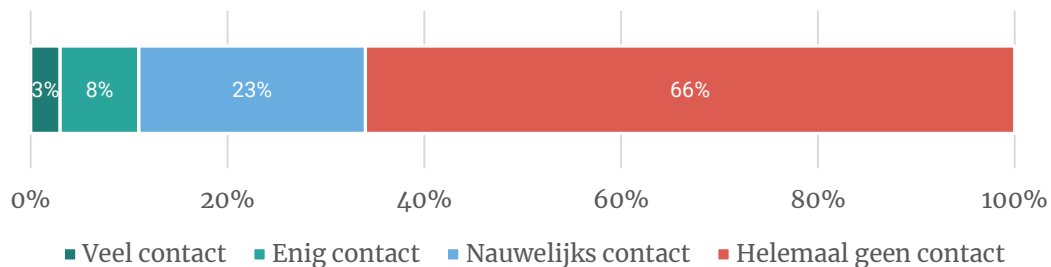
“Veel rondhangende mensen/mannen 's avonds rondom het centrum, waardoor ik als vrouw geen veilig gevoel had hier alleen langs te lopen. Geregeld politie er naar toe zien gaan.”

Persoonlijk contact

Het aandeel respondenten dat zelf persoonlijke contacten had met asielzoekers is beperkt: drie procent zegt veel contact te hebben gehad, acht procent had enig contact. Bijna een kwart van de omwonenden heeft nauwelijks contact gehad en twee derde heeft helemaal geen contact gehad met bewoners van het AZC.

Figuur 2: Heeft u zelf contact gehad met bewoners van het AZC? (n=303)

Andere vormen van contact:

“Asielzoekers werden vrijwilliger in organisatie die ik runde.”

“Taalles gegeven maar niet in dit centrum maar via Vluchtelingenwerk in Gorinchem.”

Respondenten die wel contact hadden met asielzoekers geven aan dat dit vooral ging om groeten in het voorbijgaan. Een kleiner aandeel heeft gesproken met asielzoekers of is op het azc geweest. Andere vormen van contact (onder ‘anders’) die een aantal respondenten noemen zijn onder andere contact via de klankbordgroep of vrijwilligerswerk.

Figuur 3: Waaruit bestond dit contact? Meerdere antwoorden mogelijk (percentagebasis: respondenten die contact hebben gehad met bewoners van het azc; n=110)

Hoofdstuk 3

Draagvlak

- Opvang asielzoekers in Nederland
- Houding ten opzichte van komst azc in het voormalige Belastingkantoor
- Voorwaarden voor de eventuele komst van azc

Opvang asielzoekers

Het feit dat Nederland asielzoekers opvangt, kan op goedkeuring rekenen van ruim een derde van de respondenten, veertig procent staat er neutraal in en een kwart vindt dit geen goede zaak.

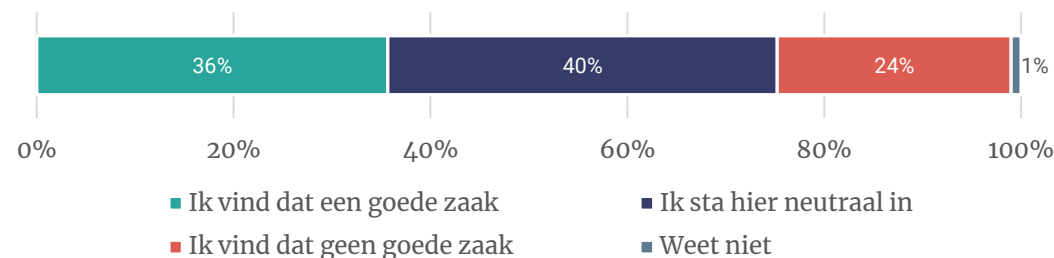
Over de opvang van asielzoekers in de eigen wijk is men minder positief: 41 procent vindt het (al dan niet onder voorwaarden) acceptabel als er in het voormalige Belastingkantoor aan de Vroedschapstraat een asielzoekerscentrum wordt gerealiseerd, ruim de helft vindt dit niet acceptabel.

Onder respondenten die een positieve houding hebben ten opzichte van de opvang van asielzoekers in het algemeen of die de vorige keer persoonlijke contacten hadden met asielzoekers vindt het merendeel de komst van een azc in de wijk acceptabel (onder voorwaarden). Respondenten die het geen goede zaak vinden dat Nederland asielzoekers opvangt zijn nagenoeg allemaal tegen de komst van een azc in het voormalige Belastingkantoor.

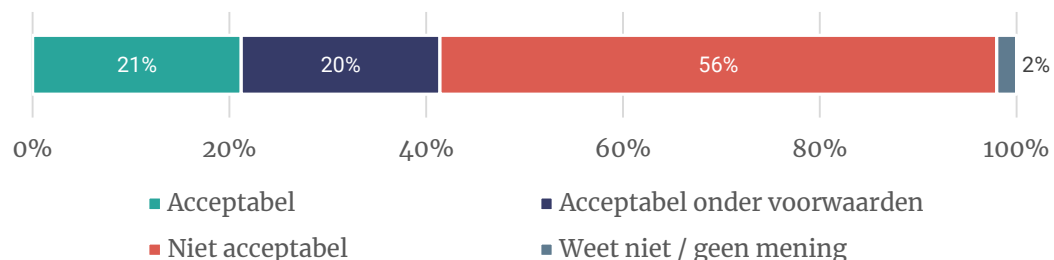
Het merendeel van de respondenten (85%) is in het algemeen (zeer) tevreden over wonen in de Gildenwijk, zes procent is hier (zeer) ontevreden over.

Respondenten die ontevreden zijn over wonen in deze wijk staan vaker negatief tegenover opvang van asielzoekers in Nederland (47%) en tegenover opvang in het voormalige Belastingkantoor (88%).

Figuur 4: Wat vindt u in het algemeen van het feit dat ons land asielzoekers opvangt? (n=304)

Figuur 5: Wat vindt u van het plan om op deze locatie (voormalige Belastingkantoor) een asielzoekerscentrum te realiseren? (n=304)

Houding ten opzichte van azc in de wijk

Acceptabel

Respondenten die het acceptabel vinden dat er op dezelfde plek als de vorige keer weer een asielzoekerscentrum wordt gerealiseerd geven aan dat het hun morele plicht is om mensen in nood te helpen. Asielzoekers hebben nu eenmaal opvang nodig en verdienen een kans. De beoogde locatie staat al lange tijd leeg en is al geschikt voor opvang van asielzoekers dus hoeft niet aangepast te worden. Een deel van deze respondenten geeft aan de vorige keer persoonlijk geen hinder te hebben ondervonden van het azc.

“Die mensen moeten ergens worden opgevangen. Dat dat bij mij in de buurt is, vind ik geen enkel probleem. Zeker niet omdat ik geen negatieve ervaringen heb gehad met de eerdere opvang.”

“Als wij geholpen zouden moeten worden, zouden we dat ook prettig vinden.”

“Dit gebouw heeft al eerder asielzoekers gehuisvest. Het is er destijds op aangepast. Het zou mooi zijn als het nu weer voor dat doel kan worden gebruikt. De asielzoekers die er eerder waren gehuisvest hebben mij geen enkele overlast bezorgd.”

“Omdat de hier om mensen gaat en we moet als mensen elkaar helpen.”

Acceptabel onder voorwaarden

Een aantal respondenten vindt het plan om een azc op dezelfde locatie als de vorige keer te realiseren alleen onder bepaalde voorwaarden acceptabel. De meest genoemde voorwaarden gaan over toezicht en handhaving en streng optreden bij overlast. Daarnaast wordt ook genoemd dat asielzoekers duidelijk geïnstrueerd moeten worden over regels, normen en waarden die hier gelden en dat de duur van de opvang beperkt wordt. Ook is het belangrijk dat de asielzoekers goed worden begeleid en een zinnige dagbesteding krijgen (zoals stage of (vrijwilligers)werk). Tenslotte wordt opgeroepen niet enkel alleenstaande mannen te huisvesten maar vooral ook gezinnen.

“Een juiste verhouding van jong/ oud, man/vrouw, alleenstaande/gezin. Duidelijke afspraken over integratie met samenleving. Voldoende sport- en recreatiebezigdheden voor diegene die asiel zoeken.”

“Dat, indien ze komen, de asielzoekers goed geïnstrueerd worden, ze absoluut geen overlast veroorzaken. Dat wij direct met iemand contact kunnen opnemen indien zich incidenten voordoen. Dat er strenge controle wordt uitgevoerd.”

“Tijd: max 2 jaar. Voldoende begeleiding. Zorgen voor een passende dagbesteding. Het mag niet tot overlast leiden voor omwonenden. Aanpassen aan onze taal en cultuur.”

Houding ten opzichte van azc in de wijk

Niet acceptabel

De meest genoemde redenen om realisatie van een azc op deze locatie niet acceptabel te vinden, zijn dat de locatie niet geschikt is en dat de vorige keer dat het azc er gevestigd was er door de gemeente was toegezegd dat dit een eenmalige vestiging zou zijn. Ten aanzien van de locatie geven respondenten aan dat het voormalige Belastingkantoor staat in een drukbevolkte wijk waar veel ouderen wonen. Het pand staat dicht bij de Johan Frisoflat waardoor er meer kans is op geluidsoverlast. Ook is men bang voor achteruitgang van de wijk. Door de aanwezigheid van scholen in de buurt ziet men veiligheidsrisico's voor de leerlingen. Daarnaast wordt aangegeven dat de gemeente haar eerdere belofte van een eenmalige vestiging van een azc in het gebouw niet nakomt als er nu toch weer een azc wordt gerealiseerd.

"Omdat destijds eenmaligheid is toegezegd, omdat het belastingkantoor te dicht op de Frisoflat staat en het belastingkantoor niet voor wonen is bestemd."

"Vanwege eerdere geluidsoverlast. Het belastingkantoor staat te dicht op een seniorencomplex. Verder vind ik dat de locatie teveel mensen opvangt in een woonwijk als de Gildenwijk en te dicht bij scholen."

"Het zit tussen meerdere scholen in en ik weet niet hoe ze om zullen gaan met de kinderen/studenten."

"Ik voel me niet fijn bij deze groep mensen omdat ze nakijken en roepen. En dat in deze kinderrijke omgeving geeft mij een onbestendig gevoel."

"Omdat er bij de start van het eerste azc is beloofd door de toenmalige wethouder dat het eenmalig zou zijn en hier waren veel mensen getuige van."

"Het pand staat veel te dicht bij de appartementen van de Voermanstraat en dat gaat geluidsoverlast bezorgen."

"Veel te dicht bij de woningen. Geluidsoverlast. In een drukbevolkt gedeelte met woningen en scholen op elkaar gepropt, kun je geen 300 asielzoekers droppen. Bovendien zou het eenmalig zijn, zoals de betreffende bestuurders heel goed weten."

"Midden in woonwijk met scholen en een complex met ouderen."

"Het is een rustige buurt voor ouderen en zou dat graag zo houden."

"Te dicht op de Johan Frisoflat. Te veel klankvorming tussen de panden. Te druk in een buurt vol senioren. En het was beloofd dat het slechts eenmalig zou zijn."

"Het is niet slim om tegenover een school asielzoekers op te vangen en in een woonwijk met gezinnen en kinderen."

Aantal asielzoekers en duur van de opvang

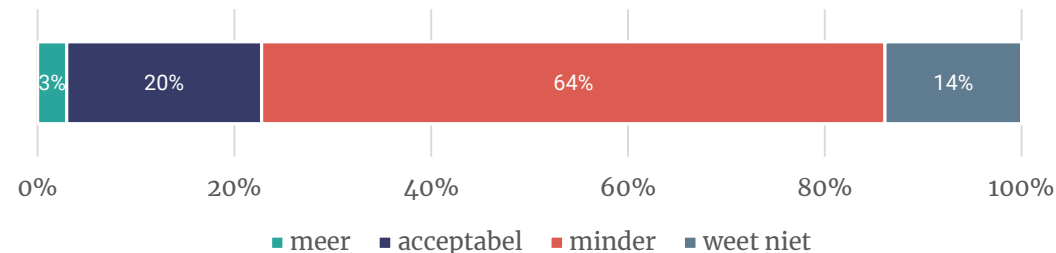
Het COA wil in het voormalige Belastingkantoor alleen statushouders en kansrijke asielzoekers huisvesten. Het is de bedoeling om er, voor de periode van vijf tot tien jaar, maximaal 300 kansrijke asielzoekers en statushouders te huisvesten.

Bijna twee derde van de respondenten vindt het aantal van maximaal 300 te groot, een op de vijf vindt het aantal acceptabel en van drie procent mag het COA meer dan 300 mensen opvangen in het pand.

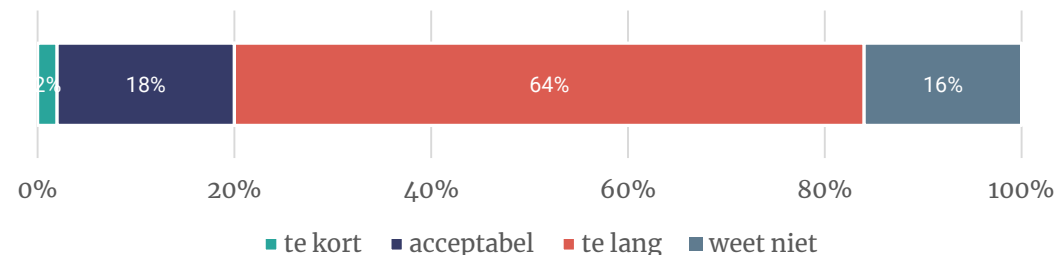
Hetzelfde geldt voor de duur van de opvang: ook hierover is 64 procent van mening dat dit te lang is. Eén op de vijf respondenten vindt de beoogde duur acceptabel en volgens drie procent zou de duur van de opvang van asielzoekers wel langer dan tien jaar mogen zijn.

Respondenten die de vorige keer dat een azc in de wijk was persoonlijke contacten hadden met asielzoekers staan positiever tegenover het aantal asielzoekers dat mag worden opgevangen en de duur van de opvang. Hoe meer contact men destijds had, hoe positiever men ten opzichte van deze aspecten staat.

Figuur 6: Wat vindt u van het geplande aantal kansrijke asielzoekers (max. 300) dat het COA in Gorinchem wil opvangen? (In het voormalige Belastingkantoor. n=302)

Figuur 7: Wat vindt u van de duur van de opvang (5 tot 10 jaar)? (n=302)

Voorwaarden voor de duur van de opvang

Aan de respondenten is gevraagd welke voorwaarden voor hen belangrijk zijn voor de duur (5-10 jaar) van de opvang.

Te kort

Voor respondenten die aangeven de beoogde duur van de opvang te kort te vinden, is vooral van belang dat de bewoners van het azc goed geholpen worden en indien de opvang succesvol is deze kan worden voortgezet.

“Als het succesvol is dan kan het voortgezet worden. Hoe meer mensen je kunt helpen, hoe beter.”

Acceptabel

Respondenten die de duur van de opvang acceptabel vinden, geven aan dat het belangrijk is dat de asielzoekers goed worden begeleid. Zij dienen hulp en tijd te krijgen om goed te kunnen integreren. Ook wordt genoemd dat evalueren na een bepaalde periode zinvol is.

“Dat mensen doeltreffend geholpen worden om hun plaats in de Nederlandse samenleving te krijgen. De aanwezigheid van het voormalige Belastingkantoor dient zo lang te duren tot de noodzaak niet meer aanwezig is.”

“Ze moeten zich eerst thuis gaan voelen en de taal leren, kortom acclimatiseren.”

Te lang

De meeste respondenten vinden de duur van vijf tot tien jaar te lang. Op de vraag welke voorwaarden voor hen belangrijk zijn geven velen aan helemaal geen opvang in het voormalige Belastingkantoor te willen. Anderen noemen een periode van enkele jaren nog wel acceptabel te vinden. Ook wordt geopperd om een zgn. proefperiode in te stellen, waarna een nieuw besluit over de opvang wordt genomen. Daarnaast geeft een aantal respondenten aan een andere locatie voor de opvang wel acceptabel te vinden.

“Er zijn geen voorwaarden, überhaupt GEEN opvang.”

“Een proefperiode van bijv. 1 jaar is in deze case echt van onschatbare waarde. Zo heb je een testperiode waarin het COA zich kan bewijzen dat het AZC een meerwaarde voor de wijk kan zijn en kunnen problemen vroegtijdig worden gesignaleerd en ook worden opgelost. Blijken er nou in dit 1e jaar veel problemen welke het COA ook niet actief oplost kun je de hele ellende weer mooi afstoten. Blijkt het goed te gaan na een jaar kun je de vergunning bijv. verlengen met 2 jaar. Houdt de regie in eigen hand gemeente! Een vergunning voor direct 5-10 jaar is veel te lang voor een dergelijk risicoproject.”

“De locatie is helemaal niet geschikt voor opvang en indien deze er toch komt zal er jaarlijks opnieuw geëvalueerd moeten worden en een nieuwe vergunning tot exploitatie moeten worden verleend.”

Hoofdstuk 4

Verwachtingen

- Verwachte gevolgen van de komst van een asielzoekerscentrum voor de omgeving

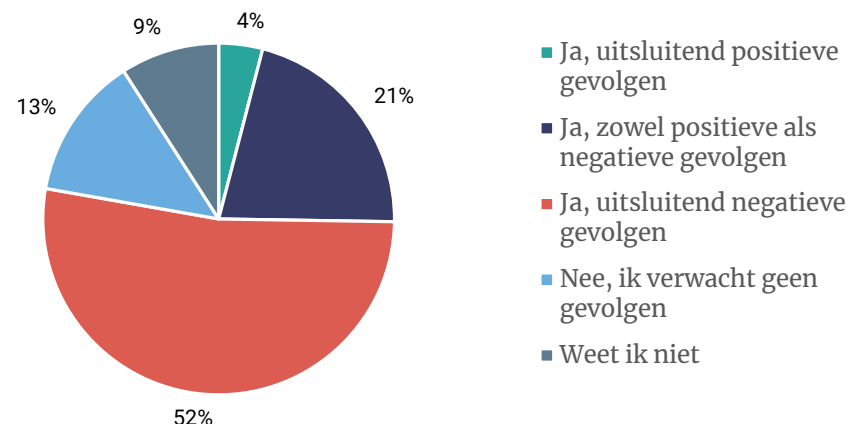
Gevolgen voor de omgeving

Waar we in deze rapportage eerder ingingen op de persoonlijke ervaringen van de respondenten met het voormalige azc in Gorinchem, beschrijven we hier mogelijke gevolgen die de komst van een azc in het voormalige Belastingkantoor volgens de respondenten kan hebben: voor de eigen woonomgeving en de mensen die daar wonen.

Een klein deel van de respondenten verwacht dat de komst van een azc uitsluitend positieve gevolgen zal hebben voor hun woonomgeving (4%), ruim de helft verwacht enkel negatieve gevolgen (52%). Eén op de vijf respondenten verwacht dat er zowel positieve als negatieve gevolgen zullen zijn voor hun woonomgeving en de mensen die er wonen en 13 procent verwacht dat de komst van een azc helemaal geen gevolgen zal hebben.

Respondenten die eerder aangaven (overwegend) negatieve ervaringen te hebben gehad met het vorige azc verwachten ook nu grotendeels negatieve gevolgen.
Respondenten die persoonlijke contacten hadden met asielzoekers verwachten vaker géén gevolgen van de komst van een azc, wijkgenoten die helemaal geen contact hadden verwachten het vaakst negatieve gevolgen.

Figuur 8: Verwacht u dat de komst van een asielzoekerscentrum in het voormalige Belastingkantoor gevolgen zal hebben voor uw woonomgeving en de mensen die er wonen? (n=303)

Verwachte gevolgen voor de omgeving

Positieve gevolgen

Als mogelijk positieve gevolgen van de eventuele komst van een asielzoekerscentrum in de wijk noemen respondenten dat de komst van andere culturen een verrijking kan zijn en kan zorgen voor meer diversiteit. Er wordt genoemd dat het goed is om hulp te kunnen bieden aan mensen die opvang nodig hebben, dat de komst van een asielzoekerscentrum mogelijk zorgt voor meer begrip en tolerantie voor elkaar en meer kennis van andere culturen.

“Contact met mensen uit een andere cultuur. Het besef dat wij zelf in een zeer bevoorrechte positie verkeren.”

“Nieuwe culturen om van te leren. Mensen die gemotiveerd zijn om hun leven weer op te pakken en daarna ook bijdragen aan onze samenleving.”

“Dat we in contact komen met andere culturen en mensen onderdak en kansen mogen bieden. Kansen voor de middenstand.”

“De komst zou in positieve zin kunnen bijdragen aan meer saamhorigheid in de wijk, iedereen draagt een steentje bij om de mensen thuis te laten voelen.”

“Gorinchem is de stad van Tolerantie. Ik meen dat begrip hebben voor elkaars situatie en opvang (indien noodzakelijk!) kan bijdragen aan onze tolerantie.”

Negatieve gevolgen

Negatieve gevolgen die respondenten verwachten gaan over overlast (met name geluidsoverlast), toename van criminaliteit en een daling van de waarde van woningen in de wijk. Respondenten verwachten dat er veel rondhangende mensen zullen zijn, wat kan zorgen voor een gevoel van onveiligheid en het lastig vallen van vrouwen.

“Overlast, geweld, intimidatie zoals fluiten, roepen etc. wat we eerder ook hebben meegemaakt. Gewoon niet veilig en comfortabel gevoel.”

“Waardedaling woningen in de wijk. Meiden die onbeschoft en seksistisch worden behandeld. Geluidsoverlast en hogere criminaliteit.”

“Toename criminaliteit. Lastigvallen van vrouwen. Toename overlast algemeen. Slechte naam v.d. wijk, hierdoor mogelijk beïnvloeding huizenprijzen.”

“In / door de wijk lopen, intimidatie van mensen. Piazza bezoeken, kans op diefstal e.d. . Bij uitzichtloze situatie, agressief gedrag, enz.”

“Toename overlast in de meest brede zin des woords. Een verschijnsel dat herhaaldelijk meekomt met een (nieuw) AZC. Persoonlijk ben ik van mening dat mocht er überhaupt een AZC komen, dit beter op een meer rustige locatie opgericht kan worden.”

Hoofdstuk 5

Toekomst

- Inzet van vrijgekomen ruimte in het pand
- Vrijwilligerswerk

Andere invulling gebouw

Indien het voormalige Belastingkantoor wordt ingezet als azc is het mogelijk dat het pand na verloop van tijd niet meer volledig nodig is voor de opvang van asielzoekers. Vrijgekomen ruimte zou dan ook op een andere manier kunnen worden gebruikt. Aan de respondenten is gevraagd of zij ideeën hebben over hoe de ruimte in het pand na verloop van tijd eventueel anders ingezet kan worden.

Inzet van het pand als woonruimte wordt verreweg het vaakst genoemd. Respondenten geven aan dat het pand verbouwd kan worden tot starterswoningen of (sociale) huurappartementen. Vanwege de voormalige functie van het pand ziet een deel van de respondenten ook kansen voor kantoorruimte of bedrijfsruimte voor kleine ondernemers.

Meer sociale functies worden ook genoemd, zoals een inloophuis of buurthuis of het vrijgeven van ruimtes voor kunstenaars. Tenslotte geeft een groep aan dat het pand het beste kan worden gesloopt. Op de vrijgekomen plek kunnen dan nieuwe (betaalbare) woningen worden gebouwd en/of meer openbaar groen.

“Slopen dat pand en er een mooi park van maken voor de talrijke ouderen in deze wijk.”

“Een buurthuis/ inloophuis, waar zowel de bewoners uit de buurt en de asielzoekers elkaar kunnen ontmoeten, gezamenlijke activiteiten als spelletjesavonden.”

“Bibliotheek, huis van de wijk, culturele activiteiten, sport. Dus echt een gebouw voor de wijk.”

“Appartementen maken voor jongeren of mensen die het financieel niet zo breed hebben, dus de huren tot 500 max.”

“Gewoon terug naar kantoor gebouw en anders verbouwen tot verzorging- of verpleeg tehuis. In combinatie met een dagopvang, bibliotheek en buurcenter. Uitstekende oplossing ten aanzien van de komende vergrijzing.”

“Er kunnen dan eventueel appartementen voor starters in gehuisvest worden als e.e.a. in combinatie met asielzoekers mogelijk is. Je kunt de vrijgekomen ruimtes ook verhuren als atelier aan startende kunstenaars [..].”

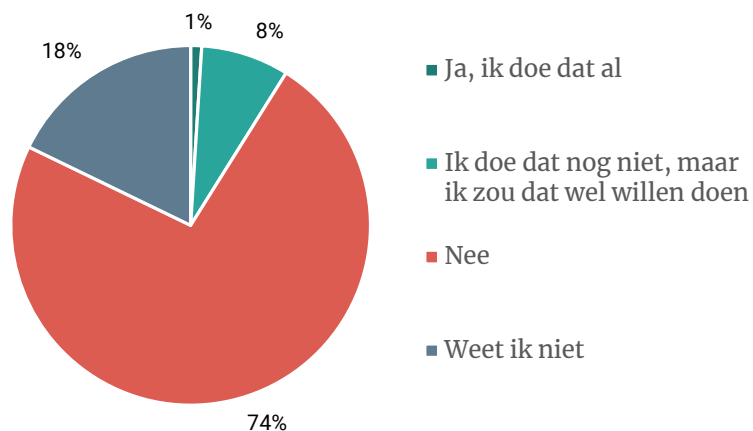
“Deze wijk heeft echt starterswoningen nodig! Er zijn genoeg vastgoedbeleggers die inmiddels ruime ervaring hebben met het ombouwen van kantoren tot starterswoningen. Dit zou een goede bestemming zijn.”

Vrijwilligerswerk

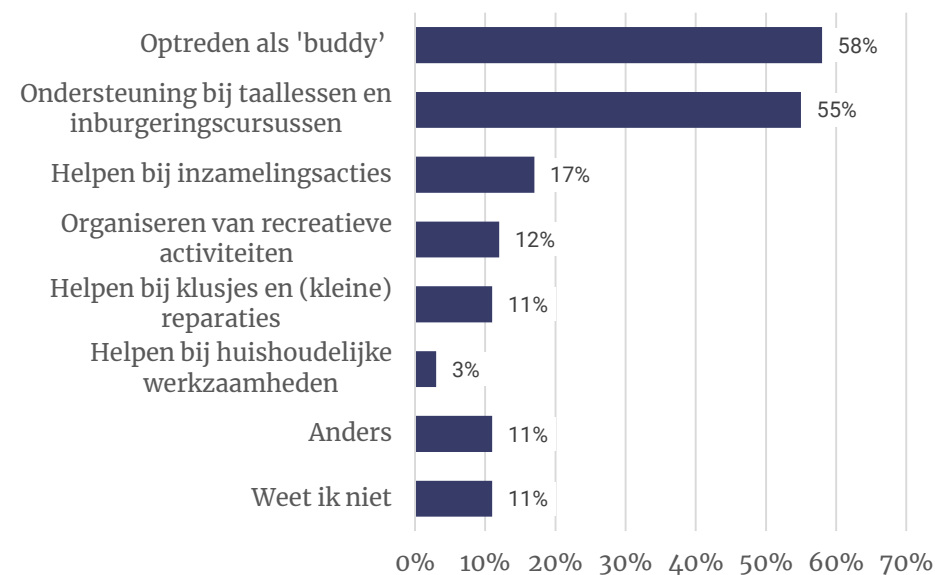
Eén op de tien respondenten geeft aan bereid te zijn om zich in de toekomst als vrijwilliger in te zetten voor asielzoekers in de gemeente Gorinchem. Een enkeling is momenteel al vrijwilliger.

Figuur 9: Bent u bereid zich in de toekomst als vrijwilliger in te zetten voor asielzoekers in de gemeente)? (n=304)

Respondenten die bereid zijn om vrijwilligerswerk te doen voor asielzoekers zien met name een rol voor zichzelf weggelegd als zogenaamde buddy (morele ondersteuning van een asielzoeker) of als ondersteuner bij taallessen en inburgeringscursussen.

Figuur 10: Wat doet u of zou u willen doen voor asielzoekers in het asielzoekerscentrum? Meerdere antwoorden mogelijk (percentagebasis: respondenten bereid zijn vrijwilligerswerk te doen voor asielzoekers of dit nu al doen, n=25)

Opmerkingen over het onderwerp

Tenslotte is aan de respondenten de vraag voorgelegd of zij nog opmerkingen hebben over het onderwerp van dit onderzoek die in de vragenlijst nog niet aan de orde zijn gekomen. Veel respondenten geven hier aan de indruk te hebben dat de beslissing voor de komst van een asielzoekerscentrum al is genomen. De COA heeft het pand al aangekocht en daarmee lijkt de uitkomst al vast te liggen. Nogmaals wordt benoemd dat in 2015 aan de inwoners is beloofd dat de toenmalige opvang van asielzoekers eenmalig zou zijn. Nu rijst dan ook de vraag in hoeverre de gemeente haar beloften nog nakomt en in welke mate er naar de inwoners wordt geluisterd.

Een aantal respondenten onderstreept nogmaals het belang van een goede begeleiding van asielzoekers als zij hier gevestigd worden.

"Het niet juist is dat ondanks toezeggingen van de toenmalige wethouder dat huisvesting COA eenmalig en tijdelijk was en nu nog geen eens 3 jaar verder men hier weer op terugkomt. Als overheid moet je transparant zijn en ook door inwoners als geloofwaardig bestempeld worden dat is in deze allerm minst het geval."

"Voortaan eerst met de buurt overleggen voor er iets toegezegd wordt Want de COA koopt niet zomaar een gebouw. Dan heeft de gemeente het allang toe gezegd dat ze akkoord gaan ermee."

"Indien er asielzoekers geplaatst gaan worden en er problemen in de samenleving ontstaan, zijn die naar mijn verwachting niet zozeer te wijten aan de asielzoekers, maar aan het gebrek van een juiste begeleiding en inburgering."

"Ik heb veel moeite dat de gemeente haar eerder togedane belofte ten aanzien van de asielopvang niet na wil komen, het zou eenmalig zijn."

"Ik hoop dat jullie aangezien u om onze mening vraagt, ook wat met onze mening doet. Dat er ook naar geluisterd wordt."

"Sommige vragen waren niet relevant als je niet voor een AZC bent. Zelf ben ik op de bijeenkomst geweest op 17 september in Camphusianum. Vragen van omwonenden werden omzeild. Het leek meer een propaganda avond. Gemeente heeft wantrouwen van de burgers aan zichzelf te danken. Het lijkt er sterk op dat de gemeente al tot een akkoord is gekomen met het COA om tot een AZC over te gaan. Onacceptabel."

"Ze zullen er toch wel komen, wat ik dan heel belangrijk vindt is een goede begeleiding en dag en nacht bewaking."

"Een pand aankopen, zonder dat je weet of het gebruikt kan worden, wat een onzin en dan weet de gemeente van niets, ja ja dat moeten wij geloven...."

Hoofdstuk 6

Samenvatting resultaten onderzoek open link

- Draagvlak
- Verwachtingen

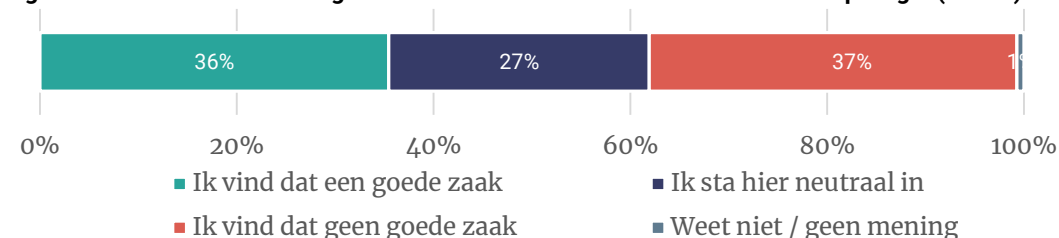
Raadpleging andere inwoners

Behalve de omwonenden hadden ook andere inwoners van Gorinchem de kans om hun zorgen en verwachtingen over de plannen van het COA te delen met de gemeente. Via een open link en via het Digipanel Gorinchem is de verkorte vragenlijst 767 keer ingevuld. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste voorwaarden, zorgen en verwachtingen die deze inwoners hebben over de eventuele komst van een azc in de Gildenwijk.

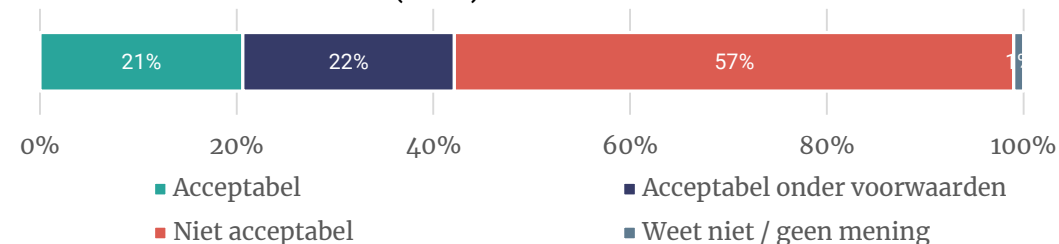
Het aandeel respondenten dat positief staat tegenover opvang van asielzoekers in Nederland is gelijk aan het aandeel dat dit geen goede zaak vindt. De mate waarin men het acceptabel vindt om in het voormalige Belastingkantoor een azc te realiseren wijkt onder respondenten via de open link of het Digipanel niet af van de mening van omwonenden van het Belastingkantoor.

Onder respondenten via de open link en het Digipanel is het aandeel dat zowel positieve als negatieve gevolgen verwacht van de komst van een azc wat groter dan onder omwonenden. Het aandeel dat uitsluitend negatieve gevolgen verwacht is even groot.

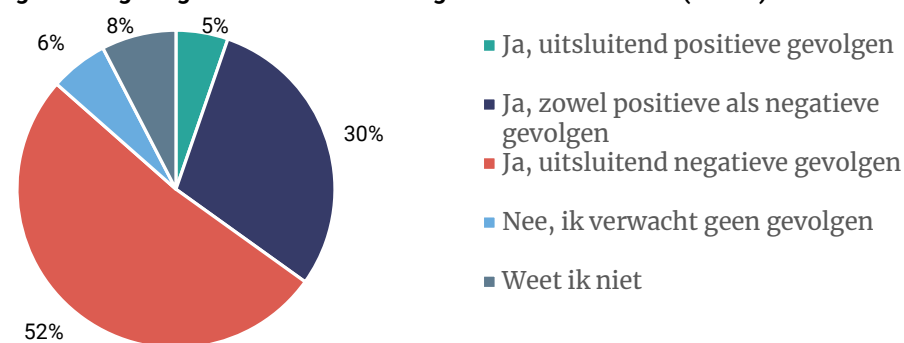
Figuur 11: Wat vindt u in het algemeen van het feit dat ons land asielzoekers opvangt? (n=767)

Figuur 12: Wat vindt u van het plan om op deze locatie (voormalige Belastingkantoor) een asielzoekerscentrum te realiseren? (n=767)

Figuur 13: Verwacht u dat de komst van een asielzoekerscentrum in het voormalige Belastingkantoor gevolgen zal hebben voor de gemeente Gorinchem? (n=767)

Draagvlak: acceptabel (onder voorwaarden)

Acceptabel

Degenen die aangeven het acceptabel te vinden om in het voormalige Belastingkantoor een azc te realiseren noemen in een toelichting de locatie geschikt te vinden: het gebouw is al eens voor hetzelfde doel gebruikt en dat is toen ook goed gegaan. Het is volgens deze respondenten belangrijk om de medemens te helpen, iedereen verdient een kans op een veilige leefomgeving. Tevens wordt aangegeven dat men de vorige keer geen overlast van de opvang heeft ervaren en dat nu ook niet verwacht.

“Bleek van 2015-2017 ook goede keus en heeft toen weinig problemen opgeleverd.”

“Ieder mens verdient een veilige plek om te wonen en zijn/haar toekomstperspectief te kunnen ontwikkelen.”

“Omdat statushouders vaak weinig overlast veroorzaken en goed meedraaien in de maatschappij.”

“Moet toch ergens dus waarom niet hier? Goede locatie en goed gebouw, dat anders toch alleen maar leeg stond.”

“Goed om dit gebouw wat er toch al staat te hergebruiken, is al gebruikt als huisvesting asielzoekers, functioneerde toen goed.”

Acceptabel onder voorwaarden

Respondenten die de vestiging van een azc op deze locatie onder voorwaarden acceptabel vinden noemen als voorwaarden dat de bewoners van het azc goed begeleid moeten worden: er moet gezorgd worden voor een nuttige dagbesteding, de regels en de geldende normen en waarden moeten worden uitgelegd en de asielzoekers moeten goed integreren en daar hulp bij krijgen. Zij moeten de kans krijgen om deel te nemen aan de maatschappij. Ook is het van belang dat overlast voor omwonenden moet worden beperkt en overlastgevers hard worden aangepakt. De samenstelling is belangrijk: er wordt aangegeven dat er niet enkel alleenstaande mannen moeten komen maar vooral ook gezinnen met kinderen (uit onveilige landen).

“Er moet nagedacht worden over zinvolle dagvulling voor de bewoners inclusief mogelijkheden tot ontspanning. En als er toch overlast ontstaat direct in de kiem aanpakken en duidelijk maken dat daar geen ruimte voor is.”

“Gezinnen, en mensen waarvan het redelijk zeker is dat ze een verblijfsvergunning zullen krijgen, dus geen asielzoekers uit veilige landen.”

“Alleen als er streng wordt opgetreden bij hen die zich strafbaar maken met overtredingen, dan uitzetten.”

Draagvlak: niet acceptabel

Niet acceptabel

Respondenten die de realisatie van een azc in het voormalige Belastingkantoor niet acceptabel vinden geven onder andere aan dat zij, deels door ervaringen met de vorige keer, bang zijn voor veel overlast en onveiligheid in de wijk. Zij zijn van mening dat er al teveel verschillende culturen in de wijk zijn en dat de asielzoekers geen respect hebben voor de Nederlandse normen en waarden.

Er wordt genoemd dat Gorinchem al genoeg heeft gedaan aan de opvang van asielzoekers en het in de huidige crisistijd belangrijker is om de eigen inwoners te helpen met o.a. het vinden van een woning. Mensen maken zich zorgen om het opvangen van een te grote groep mensen in deze coronatijd en zijn bang dat het azc een brandhaard voor infecties wordt. Asielzoekers kunnen beter in de eigen regio worden opgevangen.

De locatie is niet geschikt omdat het voormalige Belastingkantoor midden in een drukke woonwijk staat waar veel senioren wonen en waar scholen staan. Ten aanzien van de procedure wordt aangegeven dat opvang in de wijk maar eenmalig zou zijn. Respondenten zijn het niet eens met de handelswijze van het COA die het pand al heeft gekocht voordat inwoners hierover zijn geraadpleegd.

“Het pand is gevestigd voor 2 basisscholen. Geen juiste locatie. Daarbij hoge kosten. Mensen die weer voorrang hebben op een huurwoning. Gezien de huidige coronacrisis zijn alle extra kosten onacceptabel. Onveilig gevoel, er hoeft er maar 1 door te draaien en dat voor een basisschool. Daarnaast ligt het pand te dicht op de flat daar, i.v.m. geluidsoverlast en privacy. En hoe het COA heeft gehandeld is achterbaks! Het pand zou 3 jaar gebruikt worden en dan stiekem aankopen om dit even te melden. Genoeg is genoeg.”

“De gemeente heeft de laatste keer toegezegd dat opvang eenmalig zou zijn. Wanneer dit toch nogmaals gaat gebeuren zakt mijn vertrouwen in de Gorinchemse raad.”

“Er zijn al teveel mensen in ons land. Bang voor nog meer criminaliteit. Daarbij wordt het een coronabrandhaard.”

“Er zijn ook genoeg Nederlanders die nog hulp nodig hebben en dit niet krijgen. Daarnaast is er rond die centra altijd een verhoogde criminaliteit door de opgevangen mensen.”

“Asielopvang dient in de eigen regio geregeld te worden en daar moet het zo geregeld worden dat leefbaarheid in eigen omgeving verbetert. Zoals Nederland/ EU hier mee omgaan is water naar de zee dragen.”

“Past niet in een woonwijk die al zucht onder vreemdelingen, dat gaat conflicten opleveren, het pand staat ook veel te dicht bij omwonenden.”

Verwachte gevolgen voor de omgeving

Positieve gevolgen

Mogelijke positieve gevolgen van de eventuele komst van een azc gaan met name over de mogelijkheid om mensen te helpen, het vergroten van diversiteit in de stad en meer begrip en kennis van andere culturen. Respondenten zien kansen voor de gemeente, die positief op de kaart wordt gezet en geld van de overheid ontvangt. Ook de lokale economie kan volgens hen profiteren van de komst van 300 asielzoekers.

“Dan staan we ‘geboekt’ als een behulpzame stad en maatschappelijk betrokken.”

“Verrijking van de bevolking. Kijk ook naar het verleden met vele vluchtelingen die veel hebben bijgedragen. En we juichen allemaal voor onze ‘buitenlandse’ sporters.”

“Economische gevolgen, er wordt meer geld in de stad uitgegeven.”

“Ik denk dat het sowieso goed is als een gemeente laat zien dat alle mensen welkom zijn en een kans verdienen. Dit is ook een grote les voor de inwoners van Gorinchem. Om in liefde en wederzijds respect met elkaar om te gaan en van elkaar te leren.”

“Dat we bijdragen aan het opbouwen van een toekomst voor mensen in nood. En meer culturele diversiteit.”

Negatieve gevolgen

Respondenten die negatieve gevolgen verwachten noemen vooral een toename van overlast en criminaliteit. Zij verwachten dat de asielzoekers zich niet (genoeg) zullen aanpassen, zorgen voor onveiligheid, angst en dreiging. Ook is men bang dat de komst van een azc ten koste zal gaan van Nederlanders die het moeilijk hebben, het kost de gemeenschap geld en zorgt voor meer druk op de woningmarkt. Een aantal respondenten verwacht negatieve gevolgen door gedrag van tegenstanders van het azc.

“Een beroep op allerlei voorzieningen die uit gemeenschapsgeld bekostigd worden, zoals onderwijs, huisvesting, gezondheidszorg, bijstandsuitkeringen. Plus toename criminaliteit en onveiligheid voor vrouwen en zwakkere groepen als ouderen.”

“Meer overlast en op langere termijn ook minder woningen in Gorinchem voor de reeds bestaande populatie (ongeacht achtergrond enz.)”

“Ik ben helaas bang dat veel mensen reageren uit angst of onwetendheid. Zij verwachten criminelen, mensen die hun handje ophouden en banen inpikken. Natuurlijk mag iedereen zijn of haar mening hebben. Maar het moet niet uit de hand lopen, waardoor het verdeeldheid ontstaat.”

“Verhoogde criminaliteit/overlast, hogere kosten voor de belastingbetaler.”

Boodschap voor de gemeente

Aan de respondenten die deelnamen via de open link is gevraagd wat zij de gemeente Gorinchem willen meegeven bij het maken van plannen voor de eventuele opening van een azc in het voormalige Belastingkantoor. Een deel van de respondenten geeft aan niet achter deze plannen te staan en dus de gemeente te willen meegeven geen azc te openen op deze locatie. Denk aan de toezegging dat de opvang eenmalig zou zijn. Er zouden bijvoorbeeld appartementen in het gebouw kunnen komen voor jongeren en er zou een andere locatie voor een azc kunnen komen.

“De vorige keer is beloofd dat het eenmalig zou zijn. Hou je aan deze belofte.”

“Geen asielzoekers huisvesten in het Belastingkantoor!!!!”

“Maak er appartementen van die betaalbaar zijn, of huurappartementen voor Nederlanders, er is al veel te veel woningnood.”

“Absoluut geen toestemming voor geven. De gemeente moet haar afspraken nakomen. Het zou een eenmalige opvang zijn. Omwonenden hebben toen al heel veel overlast daarvan ondervonden. Gorinchem puilt al uit zijn voegen. We hebben al meer dan genoeg multi culti hier.”

Daarnaast geven respondenten aan dat de gemeente vooral open en transparant moet zijn over de plannen. Betrek de buurt en luister naar de inwoners, denk goed na over deze beslissing en neem de leerpunten van de vorige keer mee. Het is goed om asielzoekers hier op te vangen maar zorg wel dat het goed geregeld is. Zij vinden het van belang dat de asielzoekers goed worden begeleid en geholpen bij integratie, dat er duidelijke afspraken en regels komen en moet de gemeente goed kijken naar de samenstelling van de bewoners van het azc: alleen ‘echte’ vluchtelingen en liever gezinnen dan alleenstaanden.

“Dat men een wel overwogen besluit wordt genomen en dat men de ervaringen vanuit het verleden goed wordt meegenomen. Dat de omwoners goed worden geïnformeerd en goed naar hun mening wordt geluisterd.”

“Deze mensen hebben recht op een plek, ook in Gorinchem. Denk vooral na over goede begeleiding, dagbesteding en integratie in de wijk, wellicht met ondersteuning van de opbouwwerker.”

“Zorg voor goede begeleiding van zowel asielzoekers als bewoners.”

“Transparantie en openheid naar de bewoners van Gorcum en ook verbinding creëren tussen de bewoners van Gorcum en het asielzoekerscentrum. Door activiteiten en kennis maken met elkaars culturen en achtergrond.”

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl